

Each person has unique needs

- ▶ voice therapy,
- ▶ feeding therapy,
- ▶ alternative communication system,
- ▶ games,
- ▶ use of gestures and symbols
- ▶ other innovative and interactive speech therapy tools

KŪRYBIŠKOS KALBOS UGDYMO PATIRTYS ĮVAIRIŲ GEBĖJIMŲ VAIKAMS

- 2025-04-24
- Lazdijai
- Respublikinė konferencija
„Iššūkiai ir patirtys mokykloje“

KALBA – RAKTAS Į AUGIMĄ IR RYŠĮ

- Kalba – tai pagrindinis žmogaus bendravimo, pažinimo ir saviraiškos būdas.
- Šnekamoji kalba yra natūraliausia ir stipriausiai susijusi su emocijomis bei saviverte.
- Vaikams, turintiems kalbos sunkumų, reikia saugios aplinkos, kurioje jie galėtų kalbėti be baimės.
- Logopedo tikslas – padėti vaikui ne tik tarti garsus, bet ir būti išgirstam.
- Kūrybinės veiklos padeda visiems vaikams augti kalboje – nepriklausomai nuo jų raidos lygio.

KALBOS VERTĖ VISO GYVENIMO KELYJE

- Kalba daro įtaką mokymuisi, santykiams, saviraiškai ir karjeros galimybėms.
- Kalbos sutrikimai riboja bendravimą, sukelia socialinę atskirtį ir mokymosi sunkumus.
- Šiuolaikinėje visuomenėje stebima tendencija – mažėjantis žodynas, skurdėjantis sakinių struktūravimas.
- Viena pagrindinių priežasčių – sumažėjęs gyvas bendravimas, augantis ekranų laikas.
- Kūrybinės kalbinės veiklos – būdas atgaivinti kalbą ir sugrąžinti vaikui džiaugsmą kalbėti.

KALBOS SUTRIKIMAI – IŠŠŪKIS VAIKO RAIDAI

- Pradinių klasių mokiniai dar tik formuoja kalbėjimo įgūdžius – tai jautrus raidos laikotarpis.
- Kalbos sunkumai kelia vaikui nerimą, mažina pasitikėjimą savimi ir slopina norą dalyvauti.
- Kalba susijusi su pažinimo, dėmesio, atminties, socialiniais bei fiziniais gebėjimais.
- Vaikai dažnai pradeda mokyklą neturėdami pakankamų komunikacijos įgūdžių.
- Svarbu kalbos lavinimą perkelti ir už logopedo kabineto ribų – į bendras, įtraukias veiklas.

ĮTRAUKUSIS UGDYMAS – KALBAI PALANKI APLINKA

- Įtraukioji mokykla užtikrina lygias galimybes mokytis visiems – kartu su bendraamžiais.
- Pasitelkiami universalios dizaino mokymuisi principai – skirtingi keliai pasiekti tą patį rezultatą.
- Kalbos sutrikimų turintys vaikai turi dalyvauti bendrose veiklose, o ne būti atskirti.
- Logopedai bendradarbiauja su mokytojais, kurdami strategijas visai klasei.
- Tikslas – ne keisti vaiką, o kurti tokią aplinką, kur jis galėtų veikti ir augti su kitais.

KALBOS UGDYMAS – TAI DAUGIAU NEI PRATYBOS

- Vaikai turi būti mokomi aiškiai pristatyti informaciją apie save – tai pirmasis kalbinės brandos žingsnis.
- Kalbos ugdymas apima ir pamokas, ir tikslingą metodų sistemą, taikomą viso ugdymo metu.
- Svarbiausia kalbos funkcija – gebėjimas bendrauti suprantamai, drąsiai ir prasmingai.
- Kalbos ugdymo sritys: tartis, žodyno plėtra, gramatinis taisyklingumas, dialoginė bei monologinė kalba, minčių raiška raštu.
- Kiekviena iš šių sričių reikalauja kūrybiško ir individualizuoto požiūrio.

LOGOPEDO VAIDMUO – DAUGIAU NEI GARSŲ TAISYMAS

- Logopedas prisideda prie viso ugdymo proceso: nuo individualių pratybų iki bendradarbiavimo su visa mokyklos bendruomene.
- Jo darbas apima diagnostiką, metodikų kūrimą, rekomendacijų teikimą, pažangos vertinimą.
- Vis daugiau vaikų ateina į mokyklą su neišlavėjusiais kalbiniais įgūdžiais, trūksta girdimojo suvokimo, analizės, sintezės.
- Kalbos trūkumai daro tiesioginę įtaką mokymo(si) rezultatams.
- Logopedas tampa jungtimi tarp vaiko poreikių ir mokyklos galimybių – kuria palankią ugdymosi aplinką kiekvienam.

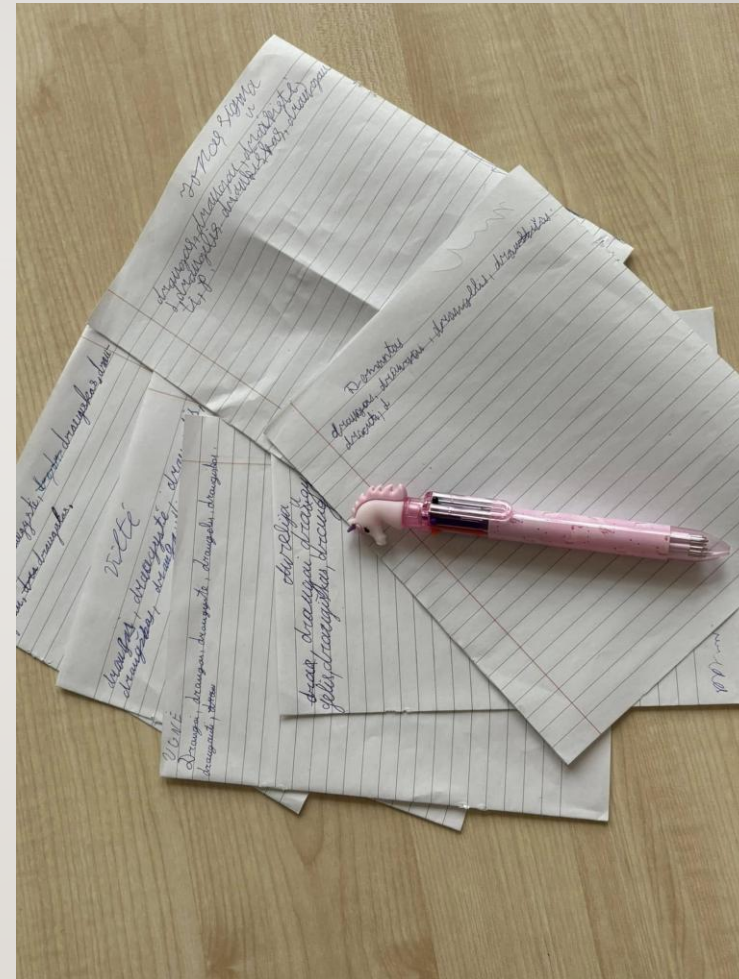
KALBOS IŠŠŪKIAI – IR NORMALIOS RAIDOS VAIKAMS

- Net ir be diagnozės kai kurie vaikai kalba skurdžiau, sunkiai formuluoja mintis.
- Dažnai stebima neaiški artikuliacija, trūksta sakinio struktūros, vartojami netikslūs žodžiai.
- Viešas kalbėjimas jiems kelia stresą – dėl baimės suklysti ar būti nesuprastiems.
- Sunkumai kalbant gali lemti ir mokymosi, ir bendravimo problemas.
- Ankstyva pagalba bei kūrybiški metodai leidžia išvengti gilesnių sunkumų ir stiprina pasitikėjimą savimi.

KOMUNIKAVIMO KOMPETENCIJA – NUO MAŽENS

- Komunikavimo kompetencija apima ne tik kalbėjimą, bet ir gebėjimą klausytis, rašyti, skaityti, suprasti informaciją.
- Kad kalbos ugdymas būtų patrauklus, logopedinės užduotys integruojamos į kūrybines, žaidybines veiklas.
- Kalbos projektai skatina vaikų žodyno plėtrą, taisyklingą gramatinę raišką, socialinius įgūdžius.
- Tokiose veiklose lavinami ir motoriniai, ir emociniai gebėjimai, ugdomas kūrybiškumas.
- Vaikai tampa drąsesni, labiau pasitiki savimi, kalba tampa džiaugsminga ir prasminga veikla.“

VIKTORINA „ŽAIDŽIU ŽODŽIU“ – KALBA PER ŽAIDIMĄ

- Respublikinėje viktorinoje vaikai sprendė kalbos užduotis: kūrė žodžius, aiškinosi dvibalsius, antonimus, žargoną.
- Dalyvavo skirtingų gebėjimų mokiniai – visi atrado, kaip smagu žaisti su kalba.
- Viktorina lavino žodyną, mąstymą, bendradarbiavimo ir diskusijų įgūdžius.
- Kūrybinės užduotys skatino vaikus kalbėti, eksperimentuoti, nebijoti suklysti.
- Vaikai patyrė, kad kalba gali būti smagi, vaizdinga ir kupina atradimų.

VIEŠAS KALBĖJIMAS – DRAŠOS IR PASITIKĖJIMO MOKYKLA

- Daugeliui vaikų kalbėjimas prieš klasę ar viešai kelia stresą ir baimę suklysti.
- Nerimas gali paveikti kalbėjimo tempą, balsą, sakinių struktūrą.
- Dažnos priežastys – silpnas žodynas, nepasitikėjimas savimi, nesuformuoti kalbos įgūdžiai.
- Viešas kalbėjimas turi būti lavinamas palaipsniui – nuo mažų grupių iki platesnės auditorijos.
- Saugios kalbėjimo patirtys, padrąšinimas ir pasiruošimas padeda įveikti baimes ir stiprinti kalbinį pasitikėjimą.

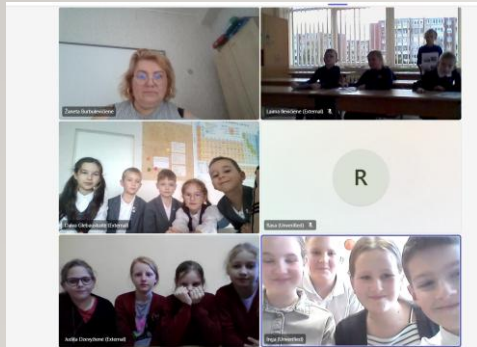

NAKTIS MOKYKLOJE - KELIONĖ PO PASAULĮ

- Kiekviena klasė pristatė pasirinktą šalį – kalbėjo apie tradicijas, maistą, kalbą.
- Mokiniai mokėsi pasisveikinti, atsisveikinti, padėkoti kitomis kalbomis.
- Kalbos raiška lavinta per pristatymus, klausymą, viktoriną ir šokius.
- Net mažiau kalbantys vaikai rado savo vaidmenį: piešė, šoko, kūrė plakatus.
- Tai buvo patyriminė veikla, kur kalba įgyja prasmę – ne kaip pamoka, o kaip gyvenimo dalis.

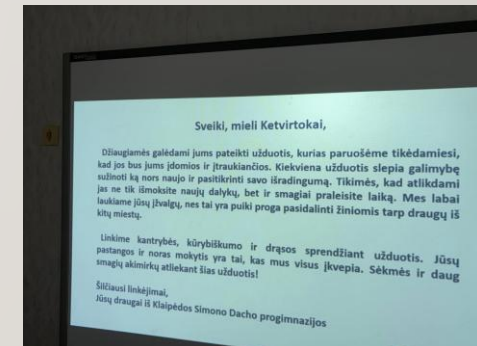
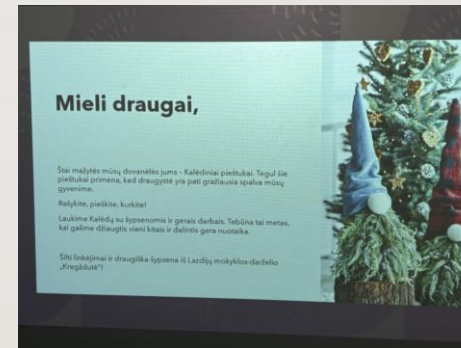
PROJEKTAS „LIETUVOS VIETOVĖS“ – KALBA JUNGIA MIESTUS

- Vaikai pristatė savo gimtąsias vietas: Klaipėdą, Kuršių Neriją, Kruonį, Darsūniškį, Kėdainius, Pelėdnagius, Veisiejus, Lazdijus.
- Ruošdami pasakojimus mokėsi struktūruoti mintis, perteikti informaciją kūrybiškai.
- Pristatymai lavino sakytinę kalbą, klausymo įgūdžius ir bendravimą su bendraamžiais.
- Sveikinomės įvairiomis kalbomis ir gestais – kalba peržengė geografines ribas.
- Projektas skatino kalbinę drąsą, tarpusavio pagarbą ir bendrystės jausmą.

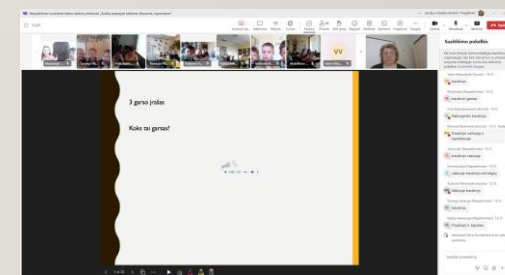
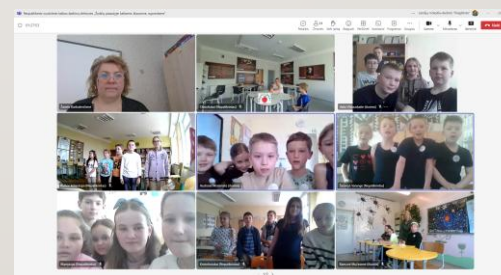
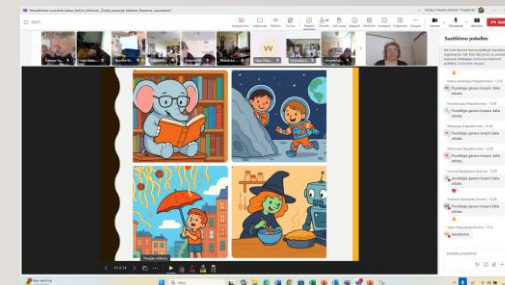
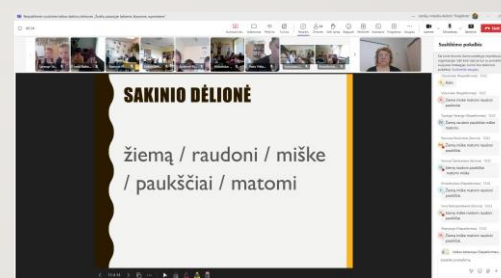
PROJEKTAS „DRAUGAS DRAUGUI“ – KALBA DRAUGYSTEI

- Ketvirtokai mainėsi užduotimis ir dovanėlėmis su kita mokykla – bendravo per kūrybą.
- Vaikai mokėsi formuluoti aiškias užduotis, paaiškinti, komunikuoti raštu ir žodžiu.
- Kalba tapo ryšio priemone – ne tik informacijos perdavimui, bet ir nuoširdumui, draugiškumui.
- Projekto metu stiprėjo vaikų žodynas, emocinis intelektas ir bendravimo gebėjimai.
- Draugystė prasidėjo nuo žodžių „labas“, „ačiū“ ir „tu man svarbus“.

KALBOS DIRBTUVĖS „ŽODŽIŲ PASAULYJE“ – KŪRYBIŠKAS KALBOS UGDYMAS

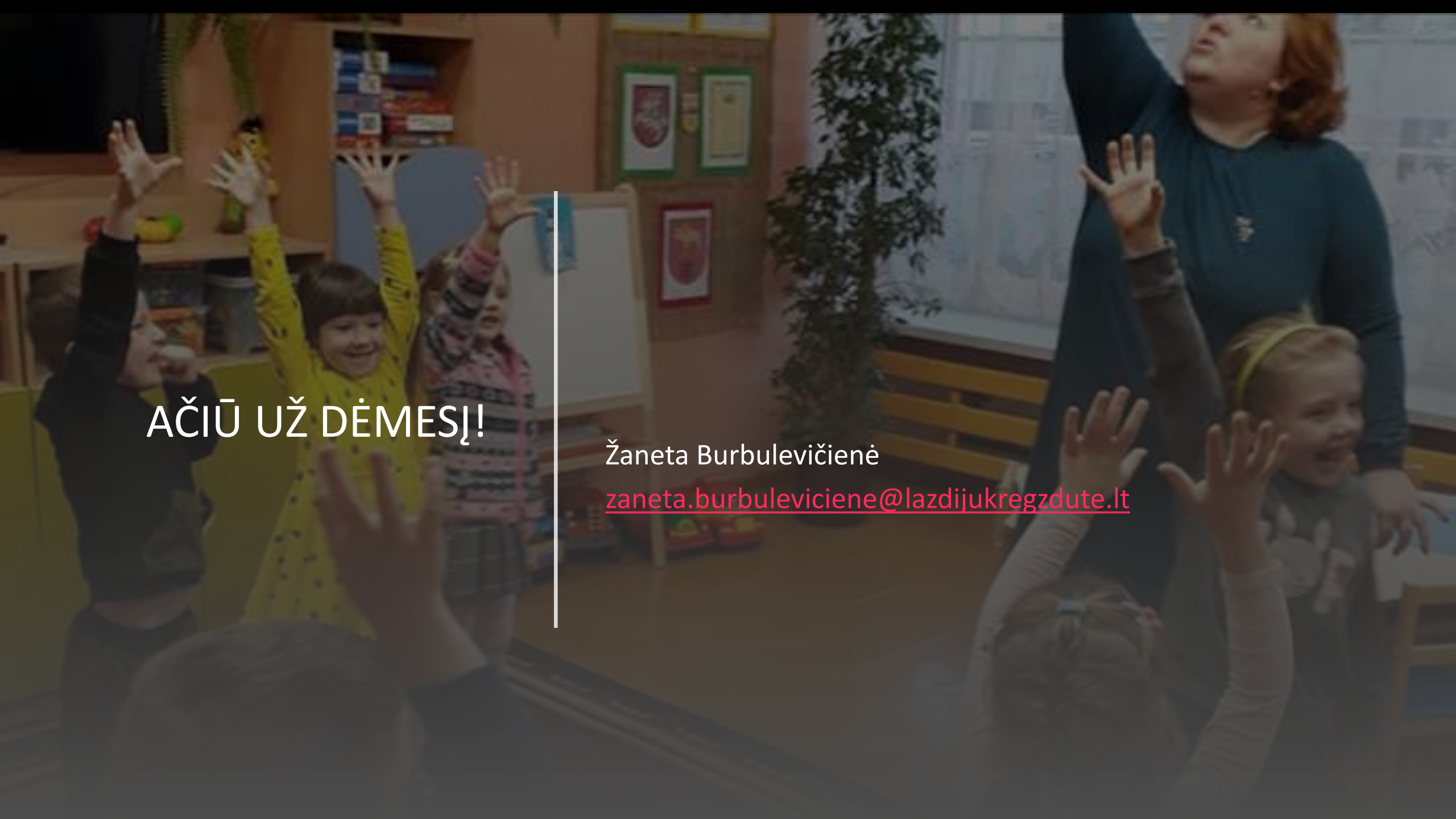
- Dirbtuvėse dalyvavo 12 komandų iš visos Lietuvos – kalbos pažinimo nuotykis vyko nuotoliniu būdu.
- Vaikai spėliojo garsus, dėliojo sakinius, kūrė pasakojimus, varžėsi viktorinoje.
- Lavintas kalbos supratimas, vaizduotė, komandiniai ir saviraiškos gebėjimai.
- Kalba tapo gyva – pasireiškė žaisme, bendravime ir kūryboje.
- Svarbiausia – vaikai patyrė, kad kiekvienas jų balsas yra svarbus bendruomenėje.

KALBA – DŽIAUGSMAS, O NE IŠŠŪKIS

- Kalba svarbi ne tik mokymuisi, bet ir draugystei, saviraiškai, buvimui bendruomenėje.
- Kalbos ugdymas prasideda nuo pasitikėjimo ir jausmo, kad esi išgirstas.
- Projektai, žaidimai, kūrybinės veiklos atveria vaikui kalbos galimybių pasaulį.
- Kuo anksčiau suteikiame vaikui galimybę kalbėti – tuo platesnis tampa jo pasaulis.
- Mūsų tikslas – kad kiekvienas vaikas žinotų: jo balsas yra vertingas.

A photograph of a classroom scene where a teacher and several young children are raising their hands. The teacher, a woman with red hair wearing a dark blue long-sleeved shirt, stands on the right side of the frame with her right arm raised high. In the center and left, three children are also raising their hands. One child in a yellow shirt is smiling broadly. The background shows a typical classroom environment with shelves of books, a whiteboard, and a potted plant. The entire image has a semi-transparent dark overlay.

AČIŪ UŽ DĒMESĪ!

Žaneta Burbulevičienė

zaneta.burbuleviciene@lazedijukregzdute.lt